

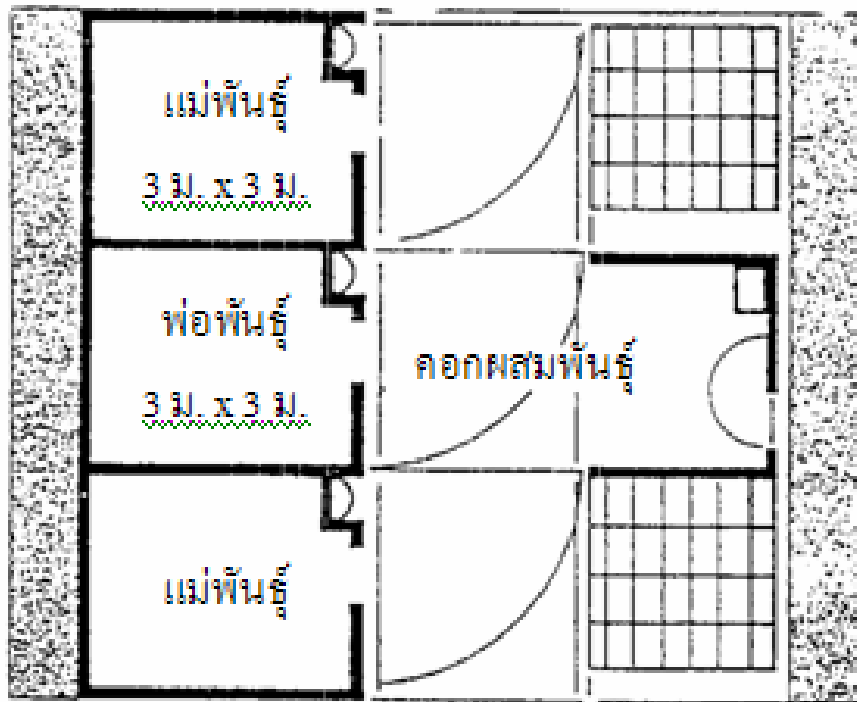
4.2.2 โรงเรือนเลี้ยงสุกร

โรงเรือนสุกรส่วนมากถ้าเป็นสุกรขุนมักเป็นโรงเรือนที่เปิดโล่ง โดยกันโรงเรือนออกเป็นคอกเล็ก ๆ แล้วนำสุกรไปเลี้ยงในคอกย่อยนั้น ๆ โรงเรือนสุกรสมัยใหม่มักเป็นระบบปิดที่ระบายอากาศด้วยพัดลม และทำความเย็นได้โดยใช้ระบบน้ำไหลผ่านแผ่นรังผึ้ง รายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรือนสุกร มีดังนี้

ก. ชนิดของโรงเรือนสุกร โรงเรือนสุกรมีหลายชนิดตามจุดประสงค์ของการเลี้ยงหรือวงจรของการเลี้ยง ซึ่ง **ชาตรี (2548)** ได้แบ่งโรงเรือนสุกรไว้ดังนี้

1) โรงเรือนพ่อพันธุ์ หมายถึง โรงเรือนที่ใช้เลี้ยงพ่อสุกร ควรเป็นโรงเรือนขังเดี่ยวที่มีบริเวณกว้าง และอยู่ใกล้โรงเรือนแม่พันธุ์เพื่อกระตุ้นการเป็นสัด ขนาดโรงเรือนจะกว้าง 2–2.5 เมตร ยาว 2 เมตร สูง 1.5 เมตร โดยทั่วไปให้มีพื้นที่ 7.5 ตารางเมตร/ตัว

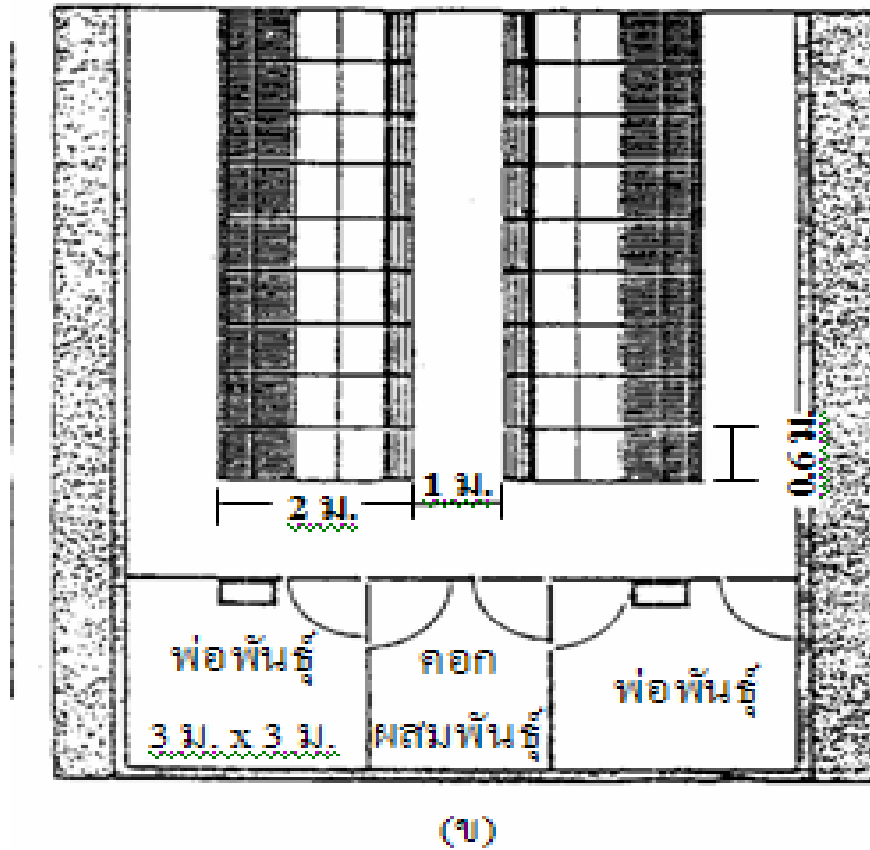
2) โรงเรือนแม่พันธุ์ หมายถึง โรงเรือนที่ใช้เลี้ยงแม่สุกรที่อุ้มท้องและท้องว่างรอผสม อาจใช้โรงเรือนสุกรขุนขังรวมหรือขังเดี่ยวแบบชองดับ ซึ่งทำด้วยเหล็กแป๊บ ขนาดกว้าง 0.55–0.60 เมตร ยาว 2.0–2.15 เมตร สูง 1–1.2 เมตร มีรางอาหารและที่ให้น้ำอยู่ด้านหน้า ด้านหลังเป็นประตู หรือมีพื้นที่ 1.2–1.8 ตารางเมตร/ตัว (**ภาพที่ 4.42-4.43**)

(ก)

ภาพที่ 4.42 ฟังการจัดโรงเรือนสุกรพันธุ์ มีคอกพ่อพันธุ์ คอกผสม และคอกแม่สุกรขังรวม

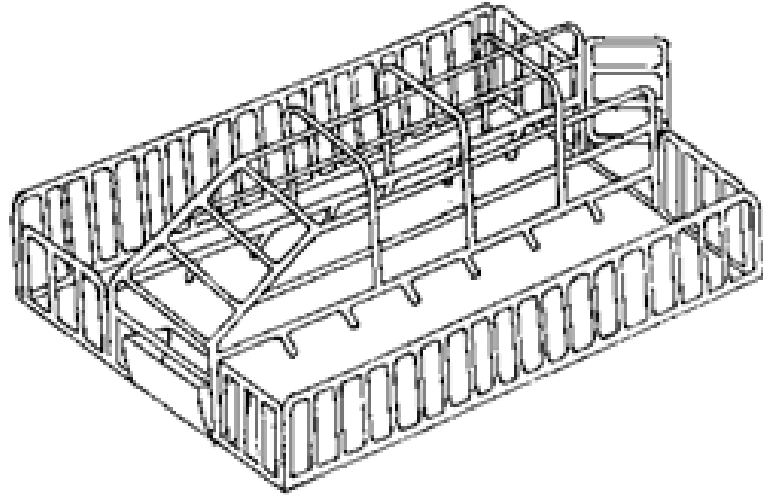
ที่มา: จรัส (2539)

ภาพที่ 4.43 ผังการจัดโรงเรือนสุกรพันธุ์ มีคอกพ่อพันธุ์ คอกผสม และคอกแม่สุกรขังเดี่ยว

ที่มา: จรัส (2539)

3) คอกคลอดและเลี้ยงลูก หมายถึง คอกให้แม่สุกรอยู่ในระยะคลอดและเลี้ยงลูกจนอายุถึงหย่านม คอกคลอดควรมีขนาดกว้าง 1.8–2.0 เมตร ยาว 2–2.25 เมตร กำแพงคอกสูง 50–55 เซนติเมตร ช่องสำหรับแม่สุกรกว้าง 0.6–0.7 เมตร ยาวเท่าความยาวคอกคลอด โดยวางอยู่กลางคอกและมีไฟกอยู่ด้านในบริเวณที่ลูกสุกรนอน ซึ่งอาจทำเป็นกล่องเพื่อป้องกันลมโกรก ดังแสดงในภาพที่ 4.44-4.45

ภาพที่ 4.44 คอกคลอดและเลี้ยงลูก

ที่มา: ชาตรี (2548)

ภาพที่ 4.45 คอกคลอดและเลี้ยงลูก

ที่มา: สุทัศน์ (ม.ป.ป.)

4) คอกสุกรอนุบาล หมายถึง คอกที่ใช้เลี้ยงลูกสุกรหย่านม ขนาดคอกขึ้นอยู่กับจำนวนสุกรที่จะเลี้ยง พื้นคอกต้องแห้งสะอาด การระบายอากาศดี ลมไม่โกรก ถ้าหย่านมลูกสุกรเร็วกว่า 28 วัน ลูกสุกรไม่ค่อยแข็งแรง มีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 7 กิโลกรัม คอกอนุบาลต้องแห้งสะอาด ลูกสุกรที่นำมาเลี้ยงในคอกอนุบาลควรมีขนาดเท่า ๆ กัน คอกอนุบาลเป็นคอกขังรวม คอกหนึ่ง ๆ สำหรับสุกร 1-2 ครอก (10-20 ตัว) ขนาดคอกกว้าง 2-2.5 เมตร ยาว 3-3.5 เมตร จะเลี้ยงสุกรหลังจากหย่านมไปจนถึงลูกสุกรมีน้ำหนัก 15 กิโลกรัม (ภาพที่ 4.46)

ภาพที่ 4.46 คอกอนุบาลสุกร

ที่มา: คลังความรู้ตลาดเกษตรคอตคอม (2554)

5) คอกสุกรเล็ก เป็นคอกสุกรที่รองรับลูกสุกรหย่านมหรือลูกสุกรที่ย้ายมาจากคอกอนุบาล เป็นคอกขังรวม 10-20 ตัว มีขนาดกว้าง 3-3.5 เมตร ยาว 4-4.5 เมตร จะทำการเลี้ยงสุกรไปจนมีน้ำหนักตัว 30 กิโลกรัม (ภาพที่ 4.47)

ภาพที่ 4.47 คอกสุกรเล็ก

ที่มา: สุทัศน์ (ม.ป.ป.)

6) คอกสุกรรุ่นและขุน หมายถึง คอกที่ใช้สำหรับเลี้ยงลูกสุกรที่ย้ายมาจากคอกอนุบาลหรือคอกสุกรเล็กไปจนถึงน้ำหนักส่งตลาด ขนาดของคอกขึ้นกับจำนวนที่เลี้ยงในระยะแรก ลดจำนวนสุกรต่อคอกลงเมื่อสุกรน้ำหนักเพิ่มขึ้น เพื่อลดการแออัดและจะได้สุกรที่โตสม่ำเสมอ ขนาดคอกสุกรรุ่นขังรวม 16–20 ตัว มีขนาดกว้าง 3.5–4 เมตร ยาว 4.5–5 เมตร โดยจะเลี้ยงไปจนมีน้ำหนัก 60 กิโลกรัม มีพื้นที่ 0.8–1.0 ตารางเมตรต่อตัว ถ้าสุกรในระยะสุดท้ายก่อนส่งตลาดจะขังรวม 8–10 ตัว มีพื้นที่ 1.2–1.5 ตารางเมตรต่อตัว หรือใช้ขนาดพื้นที่/สุกรของสุกรระยะสุดท้ายมากำหนดจำนวนตัวสุกร/พื้นที่ ในระยะแรกของการเลี้ยงก็จะไม่ต้องย้ายสุกรเมื่อมีน้ำหนักเพิ่มขึ้น (ภาพที่ 4.48-4.49)

ภาพที่ 4.48 คอกสุกรรุ่นหรือสุกรขุน

ที่มา: คลังความรู้ตลาดเกษตรดอกทคอม (2554)

ภาพที่ 4.49 คอกสุกรรุ่นหรือสุกรขุน

ที่มา: โอเคเนชั่นดอกทเน็ต (2550)

ข. อุปกรณ์ที่สำคัญสำหรับสุกร

1) ไฟกก ลูกสุกรแรกคลอดต้องการอุณหภูมิที่สูงกว่าแม่สุกร จึงจำเป็นต้องมีไฟกก ซึ่งอาจใช้หลอดไฟฟ้าขนาด 60-100 แสงเทียนต่อสุกร 1 ครอก แขนงห่างจากพื้นประมาณ 30 เซนติเมตร และปูพื้นคอกด้วยกระสอบป่านหรือฟางข้าว ระยะเวลาในการกกขึ้นอยู่กับอุณหภูมิสภาพแวดล้อม อย่างน้อยนาน 3 สัปดาห์ (ภาพที่ 4.50-4.53)

ภาพที่ 4.50 เครื่องกกลูกสุกรไฟฟ้าแบบหลอดเขียวธรรมดา

ที่มา: ไทยฟีดคอตเน็ต (ม.ป.ป.)

ภาพที่ 4.51 เครื่องกกลูกสุกรไฟฟ้าแบบแสงอินฟราเรด

ที่มา: เกษตรวิสาหกิจดอทคอม (2555)

ภาพที่ 4.52 ชุดเครื่องกกลูกสุกรไฟฟ้าแบบแผ่นความร้อน (Heat pad)

ที่มา: เบทาโกร (ม.ป.ป.)

ภาพที่ 4.53 ชุดเครื่องกกลูกสุกรไฟฟ้าแบบแผ่นความร้อน (Heat pad)

ที่มา: เบทาโกร (ม.ป.ป.)

2) ที่ให้น้ำสุกร (Hog waterer) มีหลายรูปแบบปัจจุบันนิยมใช้แบบจับน้ำอัตโนมัติเนื่องจากติดตั้งสะดวก ป้องกันการสูญเสียน้ำและทำให้คอกสุกรไม่เปียกและอาจใช้ร่วมกับถั่วหรือไม้ไผ่ก็ได้ แล้วแต่ชนิดของคอกและระดับการป้องกันความชื้นบนพื้นคอก (ภาพที่ 4.54-4.57)

ภาพที่ 4.54 ชุดให้น้ำสุกรแบบจุ่ม

ที่มา: Homesteadingtoday.com (2012)

ภาพที่ 4.55 ชุดให้น้ำสุกรแบบจุ่มพร้อมถ้วย

ที่มา: Hogslat.com (n.d.)

ภาพที่ 4.56 ชุดให้น้ำสุกรแบบดันพร้อมถ้วย

ที่มา: Voraiyak312.blogspot.com (2013)

ภาพที่ 4.57 ชุดให้น้ำสุกรแบบดันพร้อมถ้วย

ที่มา: Farmerboyag.com (n.d.)

3) ที่ให้อาหารสุกร สุกรที่เลี้ยงในคอกข้างรวมมักเป็นรางซีเมนต์ ยาวยึดติด กับผนัง เพื่อกันการคุดหรือเป็นถังอาหารอัตโนมัติ แบบถังกลมหรือถังเหลี่ยม (ภาพที่ 4.58-4.63) จำนวนจุกน้ำอัตโนมัติและถังอาหารหรือรางอาหารที่เหมาะสมได้แสดงในตารางที่ 4.4

ภาพที่ 4.58 รางอาหารสุกรแบบซีเมนต์ติดผนัง

ที่มา: สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (2552)

ภาพที่ 4.59 รางให้อาหารแบบโลหะ

ที่มา: ไทยฟีดคอตเน็ต (ม.ป.ป.)

ภาพที่ 4.60 รางให้อาหารแบบโลหะ

ที่มา: ไทยฟีดคอตเน็ต (ม.ป.ป.)

ภาพที่ 4.61 ถังให้อาหารแบบเหลี่ยม

ที่มา: ไทยฟีดคอร์ทเน็ต (ม.ป.ป.)

ภาพที่ 4.62 ถังให้อาหารแบบกลม

ที่มา: คลังความรู้ตลาดเกษตรคอตคอม (2555)

ภาพที่ 4.63 ถังให้อาหารแบบกลม

ที่มา: คลังความรู้ตลาดเกษตรคอตคอม (2554)

ตารางที่ 4.4 อุปกรณ์ให้น้ำและอาหารของสุกร

ประเภทสุกร	รางอาหารหรือรางน้ำ (ชม./ตัว)	ถังอัตโนมัติ (ตัว/ช่องกว้าง 1 ฟุต)	จุ่ม/ถ้วยน้ำอัตโนมัติ (ตัว/หัวหรือถ้วย)
สุกรเล็ก	10 – 15	2	20
รุ่น (35 - 60 กก.)	15 – 21	1	15
โตอยู่ (60 - 100 กก.)	21 – 25	1	10
พ่อ - แม่พันธุ์จิ้งรวม	20 – 30	1	10
พ่อ - แม่พันธุ์จิ้งเดี่ยว	20	-	1

ที่มา: ชาตรี (2548)

ค. พื้นคอก พื้นคอกสุกรมีหลายชนิดตามรุ่นและอายุของสุกร (ภาพที่ 4.13-4.15) แต่ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นคอนกรีต เนื่องจากทำความสะอาดได้ง่ายและทนทาน ถ้าผู้เลี้ยงมีเงินทุนสูงจะใช้พื้นสแลทซึ่งเป็นพื้นยกสูงมีได้ถุน พื้นสแลทจะมีช่องว่างเล็กๆ บนพื้น ซึ่งมูลสุกรสามารถหล่นลงไปด้านล่างได้เลย หากต้องการทำความสะอาดก็เพียงแต่ฉีดน้ำที่พื้นเท่านั้น พื้นสแลทเป็นพื้นที่ดีที่สุดแต่มีราคาแพง